

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 30 juni 2023
(OR. en)

11148/23

ECOFIN 673
UEM 207
SOC 499
EMPL 350
COMPET 694
ENV 773
EDUC 286
RECH 318
ENER 409
JAI 921
GENDER 151
ANTIDISCRIM 145
JEUN 189
SAN 426

NOT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Föreg. dok. nr:	9844/1/23 REV 1
Komm. dok. nr:	COM(2023) 618 final
Ärende:	RÅDETS REKOMMENDATION om Maltas nationella reformprogram 2023 med avgivande av rådets yttrande om Maltas stabilitetsprogram 2023

För delegationerna bifogas det ovannämnda utkastet till rådets rekommendation, som har diskuterats av rådet och Europeiska rådet och som grundas på kommissionens rekommendation COM(2023) 618 final.

RÅDETS REKOMMENDATION

av den ...

om Maltas nationella reformprogram 2023 med avgivande av rådets yttrande om Maltas stabilitetsprogram 2023

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken¹, särskilt artikel 5.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

¹ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

- (1) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241², genom vilken faciliteten för återhämtning och resiliens (*faciliteten*) inrättades, trädde i kraft den 19 februari 2021. Faciliteten ger ekonomiskt stöd till medlemsstaterna för genomförandet av reformer och investeringar och utgör en finanspolitisk impuls som finansieras av unionen. I enlighet med den europeiska planeringsterminens prioriteringar bidrar faciliteten till den ekonomiska och inkluderande återhämtningen och till genomförandet av hållbara och tillväxtfrämjande reformer och investeringar, i synnerhet reformer och investeringar för att främja den gröna och den digitala omställningen och göra medlemsstaternas ekonomier mer resilienta. Den bidrar också till att stärka de offentliga finanserna och stimulera tillväxt och sysselsättning på medellång och lång sikt, förbättra den territoriella sammanhållningen inom unionen och stödja det fortsatta genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Det högsta ekonomiska bidraget per medlemsstat inom ramen för faciliteten uppdaterades den 30 juni 2022, i enlighet med artikel 11.2 i förordning (EU) 2021/241.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (2) Den 22 november 2022 antog kommissionen den årliga översikten över hållbar tillväxt, som inledde 2023 års europeiska planeringstermin. Den 23 mars 2023 godkände Europeiska rådet prioriteringarna i 2023 års årliga översikt över hållbar tillväxt, som är inriktade på de fyra principerna för konkurrenskraftig hållbarhet. Den 22 november 2022 antog kommissionen, på grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011³, även 2023 års rapport om förvarningsmekanismen, enligt vilken Malta inte var en av de medlemsstater som kunde påverkas eller riskerade att påverkas av obalanser. En fördjupad granskning skulle därför inte behövas. Samma dag antog kommissionen också ett yttrande om Maltas utkast till budgetplan för 2023. Kommissionen antog också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet och ett förslag till 2023 års gemensamma sysselsättningsrapport med en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningspolitiken och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Rådet antog rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet⁴ (*2023 års rekommendation om euroområdet*) den 16 maj 2023 och den gemensamma sysselsättningsrapporten den 13 mars 2023.
- (3) Unionens ekonomier uppvisar visserligen en anmärkningsvärd resiliens, men den geopolitiska situationen har fortfarande en negativ påverkan. Unionen står orubbligt sida vid sida med Ukraina, och unionens ekonomiska och sociala agenda är inriktad på att på kort sikt minska de negativa effekterna av energichocker, både för utsatta hushåll och företag, och på att fortsätta satsningarna på den gröna och den digitala omställningen, stödja en hållbar tillväxt för alla, skydda makroekonomisk stabilitet och öka resiliensen på medellång sikt. Den är också starkt inriktad på att öka unionens konkurrenskraft och produktivitet.

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser (EUT L 306, 23.11.2011, s. 25).

⁴ Rådets rekommendation av den 16 maj 2023 om den ekonomiska politiken i euroområdet (EUT C 180, 23.5.2023, s. 1).

- (4) Den 1 februari 2023 lade kommissionen fram ett meddelande med titeln *En industriplan i den gröna given för nettonollåldern (industriplanen i den gröna given)*. Industriplanen i den gröna given syftar till att öka konkurrenskraften för unionens nettonollindustri och stödja en snabb omställning till klimatneutralitet. Den kompletterar de pågående insatserna inom ramen för den europeiska gröna given och REPowerEU. Den syftar också till att skapa bättre förutsättningar för att utöka unionens tillverkningskapacitet vad gäller den nettonollteknik och de nettonollprodukter som behövs för att unionens ambitiösa klimatmål ska uppnås, och till att säkerställa tillgång till relevanta kritiska råvaror, bland annat genom att diversifiera anskaffningen, exploatera geologiska resurser på lämpligt sätt i medlemsstaterna och maximera återvinningen av råvaror. Industriplanen i den gröna given bygger på fyra pelare: ett förutsebart och förenklat regelverk, snabbare tillgång till finansiering, ökad kompetens och öppen handel för resilienta leveranskedjor. Den 16 mars 2023 lade kommissionen fram ett ytterligare meddelande med titeln *EU:s konkurrenskraft på lång sikt, efter 2030*, som är uppbyggt kring nio ömsesidigt förstärkande faktorer med målet att arbeta för ett tillväxtfrämjande regelverk. I det meddelandet fastställs politiska prioriteringar i syfte att aktivt säkerställa strukturella förbättringar, välfokuserade investeringar och regleringsåtgärder för unionens och dess medlemsstaters konkurrenskraft på lång sikt. Rekommendationerna nedan bidrar till att hantera dessa prioriteringar.

- (5) Den europeiska planeringsterminen 2023 fortsätter att utvecklas i takt med genomförandet av faciliteten. Ett fullständigt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanerna är fortfarande viktigt för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna behandlar alla eller en betydande del av de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdats under senare år. De landsspecifika rekommendationerna från 2019, 2020 och 2022 är dessutom lika relevanta för de återhämtnings- och resiliensplaner som granskats, uppdaterats eller ändrats i enlighet med artiklarna 14, 18 och 21 i förordning (EU) 2021/241.
- (6) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435⁵ (*REPowerEU-förordningen*), som antogs den 27 februari 2023, syftar till att snabbt fasa ut unionens beroende av import av ryska fossila bränslen. Detta kommer att bidra till energitrygghet och diversifiering av unionens energiförsörjning, samtidigt som användningen av förnybar energi, energilagringsskapaciteten och energieffektiviteten ökar. Genom REPowerEU-förordningen får medlemsstaterna möjlighet att lägga till ett nytt REPowerEU-kapitel i sina nationella återhämtnings- och resiliensplaner för att på så sätt finansiera viktiga reformer och investeringar som ska bidra till att målen för REPowerEU uppnås. Dessa reformer och investeringar kommer också att bidra till att öka konkurrenskraften för unionens nettonollindustri enligt vad som anges i industriplanen i den gröna given, och till att hantera de energirelaterade landsspecifika rekommendationer som utfärdats till medlemsstaterna 2022 och, i förekommande fall, 2023. Genom REPowerEU-förordningen införs en ny kategori icke återbetalningspliktigt ekonomiskt stöd som görs tillgängligt för medlemsstaterna för att de ska kunna finansiera nya energirelaterade reformer och investeringar inom ramen för sina återhämtnings- och resiliensplaner.

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435 av den 27 februari 2023 om ändring av förordning (EU) 2021/241 vad gäller REPowerEU-kapitel i planer för återhämtning och resiliens och om ändring av förordningarna (EU) nr 1303/2013, (EU) 2021/1060 och (EU) 2021/1755 samt direktiv 2003/87/EG (EUT L 63, 28.2.2023, s. 1).

- (7) Den 8 mars 2023 antog kommissionen ett meddelande med finanspolitisk vägledning för 2024 (*meddelandet av den 8 mars 2023*). Det syftar till att stödja utarbetandet av medlemsstaternas stabilitets- och konvergensprogram och därigenom stärka samordningen av politiken. Kommissionen erinrade om att stabilitets- och tillväxtpaktens allmänna undantagsklausul kommer att avaktiveras i slutet av 2023. Kommissionen efterlyste en finanspolitik under 2023–2024 som säkerställer en hållbar skuldsättning på medellång sikt och ökar den potentiella tillväxten på ett hållbart sätt, och uppmanade medlemsstaterna att i sina stabilitets- och konvergensprogram för 2023 ange hur deras finanspolitiska planer kommer att säkerställa att fördragets referensvärde för underskottet på 3 % av bruttonationalprodukten (BNP) respekteras och säkerställa en realistisk och kontinuerlig skuldminskning, eller att skulden ligger kvar på försiktiga nivåer, på medellång sikt. Kommissionen uppmanade också medlemsstaterna att fasa ut de nationella finanspolitiska åtgärder som införts för att skydda hushåll och företag mot energiprischocker, med början med de minst riktade åtgärderna. Kommissionen angav att om det skulle behövas en förlängning av stödåtgärderna på grund av ett förnyat energipristryck bör medlemsstaterna bättre rikta sådana åtgärder till utsatta hushåll och företag. Kommissionen angav att de finanspolitiska rekommendationerna skulle kvantifieras och differentieras. Såsom föreslås i kommissionens meddelande av den 9 november 2022 om riktlinjer för en reform av EU:s ramverk för ekonomisk styrning skulle de finanspolitiska rekommendationerna dessutom formuleras utifrån primära nettoutgifter. Alla medlemsstater rekommenderades att fortsätta att skydda nationellt finansierade investeringar och säkerställa att faciliteten och andra unionsmedel används på ett ändamålsenligt sätt, särskilt mot bakgrund av målen för den gröna och den digitala omställningen och för resiliensen. Kommissionen angav att den kommer att föreslå rådet att inleda underskottsbaserade förfaranden vid alltför stora underskott under våren 2024 på grundval av utfallet för 2023, i enlighet med gällande lagstiftning.

- (8) Den 26 april 2023 lade kommissionen fram lagstiftningsförslag för att genomföra en omfattande reform av unionens regler för ekonomisk styrning. Huvudsyftet med förslagen är att stärka hållbarheten i den offentliga skuldsättningen och att främja en hållbar och inkluderande tillväxt i samtliga medlemsstater genom reformer och investeringar. I sina förslag strävar kommissionen efter att förbättra det nationella egenansvaret, förenkla ramverket och röra sig i riktning mot ett större medelfristigt fokus, tillsammans med ett effektivt och mer enhetligt genomdrivande av efterlevnaden. Enligt rådets slutsatser av den 14 mars 2023 om riktlinjer för en reform av EU:s ramverk för ekonomisk styrning är målet att slutföra lagstiftningsarbetet 2023.
- (9) Den 13 juli 2021 lämnade Malta in sin nationella återhämtnings- och resiliensplan till kommissionen i enlighet med artikel 18.1 i förordning (EU) 2021/241. Kommissionen har med stöd av artikel 19 i förordning (EU) 2021/241 bedömt återhämtnings- och resiliensplanens relevans, ändamålsenlighet, effektivitet och enhetlighet i enlighet med bedömningsriktlinjerna i bilaga V till den förordningen. Den 5 oktober 2021 antog rådet sitt genomförandebeslut om godkännande av bedömningen av Maltas återhämtnings- och resiliensplan⁶. Delutbetalningarna ska verkställas på villkor att kommissionen antar ett beslut i enlighet med artikel 24.5 i förordning (EU) 2021/241 om att Malta på ett tillfredsställande sätt har uppnått de relevanta delmål och mål som angetts i rådets genomförandebeslut. För att delmålen och målen ska anses ha uppnåtts på ett tillfredsställande sätt får delmål och mål som tidigare uppnåtts inte ha upphävts.

⁶ ST 11941/2021 INIT; ST 11941/2021 ADD 1.

- (10) Den 25 april 2023 lämnade Malta in sitt nationella reformprogram för 2023 och den 3 maj 2023 sitt stabilitetsprogram för 2023, i enlighet med artikel 4.1 i förordning (EG) nr 1466/97. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes kopplingar ska kunna beaktas. I enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2021/241 återspeglas Maltas halvårsvisa rapporter om framstegen avseende målen i återhämtnings- och resiliensplanen också i 2023 års nationella reformprogram.
- (11) Den 24 maj 2023 offentliggjorde kommissionen 2023 års landsrapport för Malta. Rapporten innehöll en bedömning av hur väl Malta hade lyckats med de relevanta landsspecifika rekommendationer som rådet antog mellan 2019 och 2022, och en utvärdering av Maltas genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen. Utifrån denna analys konstaterades i landsrapporten brister i fråga om de utmaningar som inte eller endast delvis hade åtgärdats genom återhämtnings- och resiliensplanen, och även nya och framväxande utmaningar. I landsrapporten bedömdes också Maltas framsteg med genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter och med att uppnå unionens överordnade mål för sysselsättning, kompetens och fattigdomsbekämpning samt framstegen med att uppnå FN:s mål för hållbar utveckling.

- (12) Enligt uppgifter som validerats av Eurostat minskade Maltas underskott i de offentliga finanserna från 7,8 % av BNP 2021 till 5,8 % 2022, medan den offentliga skuldkvoten minskade från 55,1 % av BNP i slutet av 2021 till 53,4 % i slutet av 2022. Den 24 maj 2023 lade kommissionen fram en rapport enligt artikel 126.3 i fördraget. Denna rapport behandlade Maltas budgetläge utifrån det faktum att dess offentliga underskott 2022 överskred fördragets referensvärde på 3 % av BNP. Rapporten slog fast att underskottskriteriet inte var uppfyllt. I linje med meddelandet av den 8 mars 2023 föreslog kommissionen inte att några nya förfaranden vid alltför stora underskott skulle inledas under våren 2023. Kommissionen förklarade därefter att den skulle föreslå rådet att inleda underskottsbaserade förfaranden vid alltför stora underskott under våren 2024 på grundval av utfallet för 2023. Malta bör ta hänsyn till detta vid genomförandet av 2023 års budget och när utkastet till budgetplanen för 2024 utarbetas.
- (13) Saldot i de offentliga finanserna har påverkats av de finanspolitiska åtgärder som vidtagits för att mildra de ekonomiska och sociala effekterna av de stigande energipriserna. Under 2022 omfattade sådana finanspolitiska inkomstminskande åtgärder sänkningar av indirekta skatter på energiförbrukning, medan de finanspolitiska utgiftshöjande åtgärderna inbegrep subventioner till energiproduktionen för att kompensera för prisökningen på importerad el och koldioxidutsläpp. Kommissionen uppskattar nettobudgetkostnaden för dessa åtgärder till 2,5 % av BNP 2022. Saldot i de offentliga finanserna har också påverkats av budgetkostnaderna för erbjudande av tillfälligt skydd för fördrivna personer från Ukraina, vilket beräknas uppgå till 0,1 % av BNP 2022. Samtidigt sjönk den uppskattade kostnaden för tillfälliga krisåtgärder med anknytning till covid-19-krisen till 0,8 % av BNP 2022, från 3,2 % 2021.

- (14) Den 18 juni 2021 rekommenderade rådet Malta⁷ att under 2022 vidmakthålla en stödjande finanspolitisk inriktning, inbegripet den impuls som ges genom faciliteten, samt att upprätthålla nationellt finansierade investeringar.
- (15) Enligt kommissionens beräkningar var den finanspolitiska inriktningen⁸ under 2022 i stort sett neutral och uppgick till $-0,2$ % av BNP, i enlighet med rådets rekommendation. I enlighet med rådets rekommendation fortsatte Malta att stödja återhämtningen med investeringar som ska finansieras genom faciliteten. Utgifter som finansierades med bidrag från faciliteten och andra unionsmedel uppgick till $0,9$ % av BNP 2022 ($1,1$ % av BNP 2021). Den minskning av de offentliga utgifterna som finansierades med bidrag från faciliteten och andra unionsmedel 2022 berodde på lägre utnyttjande av andra unionsmedel. Nationellt finansierade investeringar gav ett kontraktivt bidrag på $0,2$ procentenhet till den finanspolitiska inriktningen⁹. Malta upprätthöll därmed inte de nationellt finansierade investeringarna, vilket inte var i linje med rådets rekommendation. Samtidigt gav ökningen i nationellt finansierade primära löpande utgifter (exklusive nya åtgärder på inkomstsidan) ett expansivt bidrag på $0,9$ procentenheter till den finanspolitiska inriktningen. Detta betydande expansiva bidrag omfattade de extra effekterna av de finanspolitiska åtgärder som vidtagits för att mildra de ekonomiska och sociala effekterna av stigande energipriser (ytterligare nettobudgetkostnad på $1,9$ % av BNP), samt kostnaderna för att erbjuda tillfälligt skydd till personer fördrivna från Ukraina ($0,1$ % av BNP). Malta hade därför tillräcklig kontroll över ökningen av nationellt finansierade löpande utgifter.

⁷ Rådets rekommendation av den 18 juni 2021 med avgivande av rådets yttrande om Maltas stabilitetsprogram 2021 (EUT C 304, 29.7.2021, s. 83).

⁸ Den finanspolitiska inriktningen mäts som förändringen i primära utgifter (exklusive diskretionära åtgärder på inkomstsidan) och exklusive tillfälliga krisåtgärder med anknytning till covid-19-krisen, men inbegripet utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten och andra unionsmedel, i förhållande till den potentiella tillväxten på medellång sikt. Mer information finns i ruta 1 i de statistiska tabellerna över offentliga finanser.

⁹ Övriga nationellt finansierade kapitalutgifter gav ett kontraktivt bidrag på $0,3$ procentenheter av BNP.

- (16) Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för budgetprognoserna i stabilitetsprogrammet för 2023 är i linje med kommissionens vårprognos 2023 för 2023 och därefter. Regeringen beräknar att BNP i fasta priser kommer att öka med 4,1 % under 2023 och med 4,5 % under 2024. Som jämförelse visar kommissionens vårprognos 2023 en lägre real BNP-tillväxt på 3,9 % 2023 och 4,1 % 2024, främst på grund av att nettoexporten bidrar mindre till tillväxten.
- (17) I sitt stabilitetsprogram för 2023 räknar regeringen med att underskottet i de offentliga finanserna kommer att minska till 5,0 % av BNP 2023. Minskningen 2023 återspeglar huvudsakligen ökningen av andra intäkter, däribland överskotten från landets system för medborgarskap och uppehållstillstånd för investerare, medan de minskade subventionerna, däribland den förväntade utfasningen av omstruktureringskostnaderna för det nationella flygbolaget, delvis kompenseras av en ökning av insatsförbrukningen och de fasta bruttoinvesteringarna. Enligt stabilitetsprogrammet för 2023 förväntas den offentliga skuldkvoten i förhållande till BNP öka från 53,4 % i slutet av 2022 till 54,5 % till slutet av 2023. I kommissionens vårprognos 2023 förutses ett underskott i de offentliga finanserna på 5,1 % av BNP för 2023. Detta är i linje med det beräknade underskottet i stabilitetsprogrammet för 2023. Enligt kommissionens vårprognos 2023 väntas en liknande offentlig skuldkvot i förhållande till BNP, på 54,8 %, i slutet av 2023.

- (18) Saldot i de offentliga finanserna 2023 förväntas fortsatt påverkas av de finanspolitiska åtgärder som antagits för att mildra de ekonomiska och sociala effekterna av de stigande energipriserna. De utgörs av åtgärder som utökats från 2022, framför allt av sänkningar av indirekta skatter på energiförbrukning och subventioner till energiproduktion för att kompensera för prisökningarna på importerad el och koldioxidutsläpp.

Nettobudgetkostnaden för stödåtgärderna beräknas i kommissionens vårprognos 2023 uppgå till 1,7 % av BNP 2023¹⁰. Åtgärderna 2023 verkar inte vara inriktade på de mest utsatta hushållen eller företagen och bevarar inte fullt ut prissignalen för att minska efterfrågan på energi och öka energieffektiviteten. Till följd av detta beräknas i kommissionens vårprognos 2023 det belopp för riktade stödåtgärder som ska beaktas i bedömningen av efterlevnaden av rådets rekommendation av den 12 juli 2022¹¹ för 2023 till 0,1 % av BNP 2023 (jämfört med 0,1 % av BNP 2022). Slutligen förväntas saldot i de offentliga finanserna 2023 gynnas av utfasningen av tillfälliga krisåtgärder med anknytning till covid-19-krisen som beräknas uppgå till 0,8 % av BNP.

¹⁰ Siffran motsvarar de årliga budgetkostnaderna för de åtgärderna, inbegripet löpande inkomster och utgifter liksom i förekommande fall åtgärder avseende kapitalutgifter.

¹¹ Rådets rekommendation av den 12 juli 2022 om Maltas nationella reformprogram 2022 med avgivande av rådets yttrande om Maltas stabilitetsprogram 2022 (EUT C 334, 1.9.2022, s. 146).

- (19) I sin rekommendation av den 12 juli 2022 rekommenderade rådet Malta att under 2023 säkerställa att ökningen av de nationellt finansierade primära löpande utgifterna är i linje med en neutral inriktning på politiken¹², med beaktande av ett fortsatt tillfälligt och riktat stöd till de hushåll och företag som drabbas hårdast av de höjda energipriserna och till människor som flyr från Ukraina. Malta bör vara redo att anpassa de löpande utgifterna efter den föränderliga situationen. Malta rekommenderades även att öka de offentliga investeringarna för den gröna och den digitala omställningen och för energitrygghet med beaktande av REPowerEU-initiativet, inbegripet med hjälp av faciliteten och andra unionsmedel.
- (20) I sin vårprognos 2023 förväntar sig kommissionen en kontraktiv inriktning på finanspolitiken (+0,4 % av BNP) under 2023, i en miljö med hög inflation. Detta följer på en i stort sett neutral inriktning av finanspolitiken 2022 (-0,2 % av BNP). Ökningen i nationellt finansierade primära löpande utgifter (ej inräknat diskretionära åtgärder på inkomstsidan) under 2023 beräknas ge ett kontraktivt bidrag på 0,8 % av BNP till den finanspolitiska inriktningen. Totalt är den förväntade ökningen av nationellt finansierade primära löpande utgifter i överensstämmelse med rådets rekommendation av den 12 juli 2022. Utgifter som finansieras med bidrag från faciliteten och andra unionsmedel uppgick till 1,6 % av BNP 2023, medan nationellt finansierade investeringar gav ett kontraktivt bidrag till den finanspolitiska inriktningen på 0,3 procentenheter¹³. Malta planerar därför att finansiera ytterligare investeringar genom faciliteten och andra unionsmedel, och de nationellt finansierade investeringarna förväntas inte upprätthållas. Landet planerar att finansiera offentliga investeringar för den gröna och digitala omställningen och för energitrygghet, särskilt för renovering av privata och offentliga byggnader, inklusive sjukhus och skolor, elektrifiering av transportsektorn och projekt med anknytning till digitaliseringen av den offentliga förvaltningen och den privata sektorn, som delvis finansieras genom faciliteten och andra unionsmedel.

¹² Enligt kommissionens vårprognos 2023 beräknas Maltas potentiella produktionstillväxt på medellång sikt (10-årigt genomsnitt), som används för att mäta den finanspolitiska inriktningen, uppgå till 9,5 % i nominella termer.

¹³ Övriga nationellt finansierade kapitalutgifter beräknas ge ett neutralt bidrag på 0,0 procentenheter av BNP.

- (21) I stabilitetsprogrammet för 2023 förväntas underskottet i de offentliga finanserna minska till 4,3 % av BNP 2024. Minskningen 2024 återspeglar främst de minskade subventionerna, däribland utfasningen av förtidspensionssystemen för det nationella flygbolaget, och den fortsatta ökningen av lönekostnaden och av utgifterna för insatsförbrukning som delvis kompenseras av de höjda räntekostnaderna. Enligt stabilitetsprogrammet för 2023 förväntas den offentliga skuldkvoten i förhållande till BNP öka till 55,7 % i slutet av 2024. Baserat på de politiska åtgärder som är kända vid stoppdatumet för prognosen förutses i kommissionens vårprognos 2023 ett underskott i de offentliga finanserna på 4,5 % av BNP 2024. Detta är i linje med det beräknade underskottet i stabilitetsprogrammet för 2023. Enligt kommissionens vårprognos 2023 väntas en liknande offentlig skuldkvot i förhållande till BNP, på 56,1 % i slutet av 2024.
- (22) I stabilitetsprogrammet för 2023 förutses en utfasning av vissa energistödåtgärder under 2024. Kommissionen utgår för närvarande från att nettokostnaden för energistödåtgärder är 1,5 % av BNP. Detta bygger på antagandet att inga nya energiprisökningar kommer att ske. De flesta av de energistödåtgärder som för närvarande planeras finnas kvar under 2024 verkar inte vara riktade mot utsatta hushåll eller företag. De bibehåller inte fullt ut prissignalen för att minska efterfrågan på energi och öka energieffektiviteten.

- (23) I förordning (EG) nr 1466/97 efterlyses en årlig förbättring av det strukturella budgetsaldot för att uppnå det medelfristiga budgetmålet med 0,5 % av BNP som riktmärke¹⁴. Med hänsyn till de offentliga finansernas hållbarhet och behovet av att få ner underskottet under fördragets referensvärde på 3 % av BNP skulle det enligt kommissionen vara lämpligt att förbättra det strukturella budgetsaldot med minst 0,5 % av BNP för 2024. För att säkerställa en sådan förbättring, och i enlighet med kommissionens metod, bör ökningen av nationellt finansierade primära nettoutgifter under 2024 inte överstiga 5,9 %, vilket återspeglas i denna rekommendation. Samtidigt bör de återstående energistödåtgärderna (som för närvarande uppskattas av kommissionen till 1,7 % av BNP 2023) fasas ut, om utvecklingen på energimarknaden tillåter detta och med början med de minst riktade åtgärderna, och de därmed sammanhängande besparingarna bör användas för att minska underskottet i de offentliga finanserna. Enligt kommissionens uppskattningar skulle detta leda till en ökning av de primära nettoutgifterna som är lägre än rekommenderat för 2024.
- (24) Om politiken förblir oförändrad beräknas enligt kommissionens vårprognos 2023 de nationellt finansierade primära nettoutgifterna öka med 3,3 % under 2024, vilket ligger under den rekommenderade tillväxttakten. Den anpassning som förutses i kommissionens vårprognos 2023 är mindre än besparingarna från den fulla utfasningen av energistödåtgärderna, vilket i hög grad beror på att de flesta av dessa åtgärder fortfarande finns kvar.

¹⁴ Artikel 5 i förordning (EG) nr 1466/97 kräver också en anpassning på mer än 0,5 % av BNP för medlemsstater med en offentlig skuld som överstiger 60 % av BNP, eller med mer uttalade risker för en hållbar skuldsättning.

- (25) Enligt stabilitetsprogrammet för 2023 förväntas den offentliga sektorns investeringar minska från 3,8 % av BNP 2023 till 3,1 % av BNP 2024. De lägre investeringarna återspeglar färre nationellt finansierade investeringar och investeringar finansierade av unionen förutom faciliteten. I stabilitetsprogrammet för 2023 hänvisas till reformer och investeringar som förväntas bidra till finanspolitisk hållbarhet och till hållbar tillväxt för alla. Dessa reformer och investeringar omfattar investeringar och strukturella reformer med högt mervärde för att främja den gröna och den digitala omställningen och energiomställningen, inklusive hälsa och styrning, som också ingår i återhämtnings- och resiliensplanen.
- (26) I stabilitetsprogrammet för 2023 beskrivs en finanspolitisk utveckling på medellång sikt fram till 2026. Enligt stabilitetsprogrammet för 2023 förväntas underskottet i de offentliga finanserna minska till 3,6 % av BNP 2025 och till 2,9 % 2026. Underskottet i de offentliga finanserna beräknas därför inte överskrida 3 % av BNP 2026. Enligt stabilitetsprogrammet för 2023 förväntas den offentliga skuldkvoten i förhållande till BNP öka från 55,7 % i slutet av 2024 till 56,1 % till slutet av 2026.

(27) I enlighet med artikel 19.3 b i förordning (EU) 2021/241 och kriterium 2.2 i bilaga V till den förordningen ska återhämtnings- och resiliensplanen omfatta ett stort antal ömsesidigt förstärkande reformer och investeringar som ska vara genomförda senast 2026.

Genomförandet av Maltas återhämtnings- och resiliensplan pågår. Malta lämnade in en betalningsansökan som motsvarade 19 delmål och mål i återhämtnings- och resiliensplanen och resulterade i en total utbetalning på 52,3 miljoner euro (i bidrag) den 8 mars 2023. Den 26 april 2023 lämnade Malta in en ändring av sin plan tillsammans med ett nytt REPowerEU-kapitel. Det nya REPowerEU-kapitlet förväntas ta itu med utmaningarna i samband med energiförsörjning och energitrygghet och påskynda övergången till förnybara energikällor. Dessutom föreslår Malta vissa ändringar av den ursprungliga återhämtnings- och resiliensplanen med tanke på den minskade totala tilldelningen och som anpassning av återhämtnings- och resiliensplanen efter objektiva omständigheter. Införandet av det nya REPowerEU-kapitlet i återhämtnings- och resiliensplanen kommer att göra det möjligt att finansiera ytterligare reformer och investeringar till stöd för Maltas strategiska mål på energiområdet och för den gröna omställningen. Ett systematiskt och ändamålsenligt deltagande av lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter och andra relevanta berörda parter är fortsatt viktigt för ett framgångsrikt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen, liksom annan ekonomisk politik och sysselsättningspolitik utanför planen, för att säkerställa att fler känner ett egenansvar för den övergripande politiska agendan.

(28) Kommissionen godkände alla Maltas sammanhållningspolitiska programdokument 2022. Det är viktigt att gå vidare med ett snabbt genomförande av de sammanhållningspolitiska programmen i komplementaritet och synergi med återhämtnings- och resiliensplanen, inbegripet REPowerEU-kapitlet, för att den gröna och den digitala omställningen ska lyckas, den ekonomiska och sociala resiliensen öka och en balanserad territoriell utveckling uppnås i Malta.

- (29) Förutom de ekonomiska och sociala utmaningar som åtgärdas genom återhämtnings- och resiliensplanen och de sammanhållningspolitiska programmen står Malta inför ett antal ytterligare utmaningar kopplade till skattesystemet som underlättar aggressiv skatteplanering samt till energipolitiken och den gröna omställningen.
- (30) Åtgärder mot aggressiv skatteplanering är fortfarande en förutsättning för att skattesystemen ska bli effektivare och rättvisare. Med tanke på att strategier för aggressiv skatteplanering kan sprida sig mellan medlemsstaterna är det av största vikt med samordnade åtgärder för att komplettera unionslagstiftningen genom nationell politik i alla medlemsstater. Malta har vidtagit åtgärder för att ta itu med aggressiv skatteplanering genom att genomföra tidigare överenskomna internationella och europeiska initiativ. Malta åtar sig vidare att ta itu med frågan i sin återhämtnings- och resiliensplan. Åtagandena att införa regler för internprissättning och att beställa en oberoende studie om utgående och inkommande betalningar (dvs. mellan personer bosatta i unionen och personer bosatta i tredjeland), som ska följas upp av lagstiftning i linje med studiens resultat, pekar i rätt riktning. Till dess att Malta tillämpar källskatt på räntor, utdelningar och royaltybetalningar som görs av Maltabaserade företag till jurisdiktioner med låg eller ingen skatt (dvs. jurisdiktioner med en lagstadgad bolagsskattesats under 9 %, den lägsta lagstadgade bolagsskattesatsen i unionen), eller motsvarande defensiva åtgärder, för att säkerställa att företag inte kan flytta sin vinst obeskattad till tredjeländer, är det fortfarande hög risk för dubbel icke-beskattning av dessa vinster. Dessutom riskerar behandlingen av bolag som är skattemässigt hemmahörande i Malta men som inte har sin hemvist där att fortsätta leda till dubbel icke-beskattning för både bolag och enskilda personer. Problemet kommer endast delvis att lösas genom efterlevnad av rådets direktiv (EU) 2022/2523¹⁵, som endast kommer att gälla stora företag när det har genomförts av Malta.

¹⁵ Rådets direktiv (EU) 2022/2523 av den 14 december 2022 om säkerställande av en global minimiskattenivå för multinationella koncerner och storskaliga nationella koncerner i unionen (EUT L 328, 22.12.2022, s. 1).

- (31) Fossila bränslen fortsätter att spela en viktig roll i Maltas ekonomi, vilket gör landet starkt beroende av energiimport och utsatt för den globala prisutvecklingen, även om Malta inte direkt importerar olja eller gas från Ryssland. Under 2021 utgjorde fossila bränslen den största delen av Maltas elproduktion, medan förnybar energi endast stod för 11,9 %. Malta har en betydande potential för sol- och vindkraft till havs, som är outnyttjad. Regeringens åtagande att i framtiden införa teknik för havsbaserad förnybar energi och ange sin icke-bindande andel av unionens mål för havsbaserad förnybar energi är en positiv politisk förändring, men konkreta projekt har ännu inte identifierats. Elnätets kapacitet och flexibilitet är en flaskhals för integreringen av förnybara energikällor och för att öka effektiviteten, tillförlitligheten och säkerheten i energiförsörjningen. Investeringar i modernisering av nätet, bland annat från Maltas bidragsbudget för REPowerEU, är nödvändiga för att komma till rätta med denna flaskhals. Malta förbättrar sin energiförsörjningstrygghet genom att bygga en andra elsammanlänkning med Italien.

- (32) Maltas bidrag till unionens energieffektivitetsmål för 2030 är lågt och energianvändningen i bostadshus fortsätter att öka. Malta skulle kunna öka energieffektivitetsåtgärderna och minska energibehovet genom att uppmuntra installation av solpaneler i alla nya byggnader, säkerställa utbyggnaden av lämpliga solenergianläggningar i alla nya offentliga byggnader och byggnader som inte är avsedda för bostäder och som har en användbar golvyta på mer än 250 m², ta itu med rättsliga hinder och ge bostadsägare ytterligare ekonomiska incitament. Användningen av digital teknik, t.ex. tillämpningar för att övervaka och reglera energianvändningen, skulle kunna bidra till att öka energieffektiviteten. Ett effektivt genomförande av det nya nationella regelverket för byggindustrin skulle öka kvaliteten (inbegripet energieffektiviteten) i byggnader och säkerheten i byggnadsprocessen. Maltas förbrukning av naturgas ökade med 12,7 % under perioden augusti 2022–mars 2023, jämfört med den genomsnittliga gasförbrukningen under samma period under de föregående fem åren, vilket går rakt emot det minskningsmål på 15 % som fastställs i rådets förordning (EU) 2022/1369¹⁶. Även om Malta uppfyller kraven för ett undantag från det målet uppmanas Malta att öka sina ansträngningar för att tillfälligt minska efterfrågan på gas fram till den 31 mars 2024 i enlighet med rådets förordning (EU) 2023/706¹⁷.
- (33) Mot bakgrund av det fortsatta beroendet av personbilar fortsätter utsläppen från vägtransporter att öka, vilket utgör Maltas största källa till utsläpp av växthusgaser som inte omfattas av utsläppshandelssystemet. Andelen utsläppsfria fordon är mycket lägre än unionsgenomsnittet och ökar mycket långsamt. För att minska utsläppen och trafikstockningarna skulle Malta behöva förbättra kollektivtrafiken (punktlighet, kortare restid), införa intelligenta transportsystem (för att förbättra trafikflödena, säkerheten och efterlevnaden av trafikreglerna) och investera i infrastruktur för ”mjuk mobilitet” för säkra alternativ till privat bilanvändning (såsom säkra, segregerade och sammanlänkade trottoarer och cykel-/elsparkcykelvägar).

¹⁶ Rådets förordning (EU) 2022/1369 av den 5 augusti 2022 om samordnade åtgärder för att minska efterfrågan på gas (EUT L 206, 8.8.2022, s. 1).

¹⁷ Rådets förordning (EU) 2023/706 av den 30 mars 2023 om ändring av förordning (EU) 2022/1369 vad gäller förlängning av efterfrågeminskningsperioden för åtgärder för att minska efterfrågan på gas samt förstärkning av rapporteringen om och övervakningen av deras genomförande (EUT L 93, 31.3.2023, s. 1).

- (34) Brist på arbetskraft och kompetens i sektorer och yrken som är centrala för den gröna omställningen, däribland tillverkning, utbyggnad och underhåll av nettonollteknik, skapar flaskhalsar i omställningen till en nettonollekonomi. Utbildningssystem av hög kvalitet som tillgodoser föränderliga arbetsmarknadsbehov, och riktade kompetenshöjnings- och omskolningsåtgärder är viktiga för att minska kompetensbrister och främja inkludering och omfördelning på arbetsmarknaden. För att frigöra outnyttjad arbetskraft måste dessa åtgärder vara tillgängliga, framför allt för enskilda personer och i de sektorer och regioner som påverkas mest av den gröna omställningen. Under 2022 rapporterades brist på arbetstagare i Malta för sex yrken som krävde särskild kompetens eller kunskap för den gröna omställningen, däribland tillverkningsarbetare och byggnadsarbetare.
- (35) Mot bakgrund av kommissionens bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet för 2023, och dess yttrande¹⁸ återspeglas i rekommendation 1.

¹⁸ Enligt artikel 5.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

(36) Mot bakgrund av de nära kopplingarna mellan ekonomierna i medlemsstaterna i euroområdet och deras kollektiva bidrag till den ekonomiska och monetära unionens funktion, rekommenderade rådet att euroområdets medlemsstater vidtar åtgärder, bland annat genom sina återhämtnings- och resiliensplaner, för att i) bevara en hållbar skuldsättning och avstå från brett stöd till den aggregerade efterfrågan 2023, bättre rikta de finanspolitiska åtgärder som vidtas för att mildra effekterna av höga energipriser och överväga lämpliga sätt att avveckla stödet i takt med att energipristrycket minskar, ii) upprätthålla en hög nivå på offentliga investeringar och främja privata investeringar för att stödja den gröna och den digitala omställningen, iii) stödja en löneutveckling som mildrar effekten av den minskade köpkraften och samtidigt begränsar andrahandseffekterna på inflationen, och ytterligare förbättra den aktiva arbetsmarknadspolitiken och åtgärda kompetensbristen, iv) förbättra företagsklimatet och säkerställa att energistödet till företag blir kostnadseffektivt, tillfälligt och riktat till bärkraftiga företag och att det upprätthåller incitament för den gröna omställningen, och v) bevara den makroekonomiska stabiliteten och övervaka risker samtidigt som arbetet med att fullborda bankunionen fortsätter. När det gäller Malta bidrar rekommendationerna 1, 2, 3 och 4 till genomförandet av den första, andra, tredje och fjärde rekommendationen i 2023 års rekommendation om euroområdet.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Malta att 2023 och 2024 vidta följande åtgärder:

1. Avveckla de gällande krisstödåtgärderna på energiområdet och använda besparingarna för att minska underskottet i de offentliga finanserna så snart som möjligt under 2023 och 2024. Om nya öknings av energipriset skulle kräva nya eller fortsatta stödåtgärder, säkerställa att sådana stödåtgärder är inriktade på att skydda utsatta hushåll och företag, är finanspolitiskt överkomliga och bevarar incitamenten till energibesparingar.

Säkerställa en försiktig finanspolitik, särskilt genom att begränsa den nominella ökningen av nationellt finansierade primära nettoutgifter under 2024 till högst 5,9 %¹⁹.

Upprätthålla nationellt finansierade offentliga investeringar och säkerställa ett effektivt utnyttjande av bidrag från faciliteten och andra unionsmedel, särskilt för att främja den gröna och den digitala omställningen.

För perioden efter 2024, fortsätta att eftersträva en finanspolitisk strategi på medellång sikt med gradvis och hållbar konsolidering, i kombination med investeringar och reformer som leder till högre hållbar tillväxt, för att uppnå en återhållsam offentligfinansiell ställning på medellång sikt.

2. Fortsätta med ett stabilt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen och, efter framläggningen nyligen av tillägget, inbegripet REPowerEU-kapitlet, omgående inleda genomförandet av de dithörande åtgärderna. Fortsätta med ett snabbt genomförande av de sammanhållningspolitiska programmen i nära komplementaritet och synergi med återhämtnings- och resiliensplanen.

¹⁹ Detta beräknas motsvara en årlig förbättring av det strukturella budgetsaldot med minst 0,5 % av BNP för 2024, såsom beskrivs i skäl 23.

3. På ett ändamålsenligt sätt korrigera delar av skattesystemet som kan underlätta aggressiv skatteplanering för enskilda personer och multinationella företag, bland annat genom att säkerställa tillräcklig beskattning av utgående betalningar av räntor, royaltyer och utdelningar, samt ändra reglerna för utländska företag som inte har sin skattehemvist i Malta.
4. Minska beroendet av fossila bränslen genom att påskynda utbyggnaden av förnybar energi, inbegripet havsbaserad vindkraft och solenergi, och uppgradera och utöka elnätssystemets kapacitet, inbegripet överföring, distribution och batterilagring. Minska energibehovet genom förbättrad energieffektivitet, särskilt i bostadshus. Minska utsläppen från vägtransporter genom att förbättra framkomligheten genom bättre servicekvalitet inom kollektivtrafiken, intelligenta transportsystem och investeringar i infrastruktur för ”mjuk rörlighet”. Intensifiera politiska insatser som syftar till att tillhandahålla och förvärva de färdigheter och den kompetens som krävs för den gröna omställningen.

Utfärdad i Bryssel den ...

På rådets vägnar

Ordförande
